

Kompetencie VLD pri screeningu Ca prsníka

MUDr. Soňa Ostrovská

◉ Úloha VPL:

- > Zahájiť a podporovať edukáciu oblasti onkoprevencie a včasnej detekcie, ako aj napomáhať odstraňovať bariéry prijímania onkologickej diagnózy

◉ Miesto VPL:

- > Vyplýva z jedinečného postavenia VPL – komplexnej znalosti pacienta a ucelenej informácie o ňom

Onkoprevencia – súčasť komplexného programu boja s onkologickým ochorením na 4 úrovniach

Primárna OP – ciele:

- Pokles výskytu zhubných nádorov
- Zníženie až eliminácia rizikových faktorov s dokázateľným vplyvom na vznik malignít

Sekundárna OP- ciele:

- Záchyt zhubných nádorov vo včasnom, plne vyliečiteľnom, štádiu

- **Dôležitosť skriningových programov pri POP a SOP- screening Ca prsníka**

Terciárna OP – ciele:

- Záchyt prípadného návratu onkologického ochorenia v ešte liečiteľnej podobe

Kvartérna OP – ciele:

- Predvídať a predchádzať následkom progredujúceho a nevyliciteľného ochorenia – preventívne postupy v somatickej, psychickej a sociálnej oblasti

Screeningový program Ca prsníka a VPL

- ◉ Ide o program, do ktorého zasahuje svojou činnosťou gynekológ aj VPL
- ◉ **VPL** – každé 2 roky vykonáva preventívne prehliadky primárne zamerané na odhaľovanie civilizačných chorôb
 - dôležité smerovanie a zameranie prev. prehliadky aj na elimináciu nádorových rizík

Screeningový program Ca prsníka a VPL

- ◉ Kvalitný odber anamnézy OA, RA
 - > Zlozvyky, spôsob stravovania, životný štýl
- ◉ Fyzikálne vyšetrenie
 - > Palpačný nález, zmena bradavky, výtok – možnosť zabezpečiť pomerne rýchlo následnú starostlivosť – chirurg, onkológ
- ◉ Balík pomocných vyšetrení
 - > Dostatočnosť?

Screeningový program Ca prsníka a VPL

- Edukácia k pravidelnému a správne samovyšetreniu prsníkov
 - > samovyšetrenie – ako preventívny nástroj nemá významné miesto, ale má veľký význam v odhaľovaní zápalov ako aj z psychologického a pedagogického hľadiska – ženy lepšie spolupracujú pri screeningu
 - > samovyšetrenie - v rovnaký deň menštruačného cyklu, v stojí, v leže, každý prsný kvadrant, bradavka

Screeningový program Ca prsníka a VPL

- Palpačný nález pri fyzikálnom vyšetrení z hľadiska Ca – známka neskorej diagnózy, ale význam je v tom, že indikuje diagnostickú sonografiu a mamografiu

Screeningový program Ca prsníka a VPL

○ Ultrasonografické vyšetrenie

- > Pre ženy do 40 rokov a pre mužov, vhodné pre svoju bezpečnosť
- > U starších žien – doplnková metóda k Rtg diagnostikám 1x / 2 roky – USG oboch prsníkov a regionálnych LU
- > Hradené zo zdravotného poistenia

Screeningový program Ca prsníka a VPL

◉ Mamografia

> **Diagnostická** – nad 40 r. so symptómami ochorenia prsníkov

- rizikové skupiny väčšinou nad 40 rokov, 1 – 2 ročné intervaly

Screeningový program Ca prsníka a VPL

◉ Mamografia

- > **Screeningová** – pre ženy od 40 r.
asymptomatické, v 2 ročných intervaloch
- > Indikuje gynekológ alebo VPL, pokiaľ pri
prevencií zistí, že žena posledné 2 roky takto
vyšetrená nebola

◉ V SR hradená zo ZP

- > Na žiadanke Dg Z 12.3, : screeningová
mamografia
- > Vykonávajú screeningové pracoviská

Ďakujem za pozornosť